

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică” se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina”, „Ardeleana”, „Auraria”, „Beregsana”, „Berzovia”, „Bihoreana”, „Bistrițana”, „Boșana”, „Brădetul”, „Cassa de păstrare”
Miercurea, „Cassa de păstrare” Seliște, „Chioreana”, „Cordiana”, „Corvineana”, „Crișana”, „Detunata”, „Doina”, „Economul”,
„Făgețana”, „Fortuna”, „Furnica”, „Grănițerul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Iulia”, „Lipovana”, „Lugoșana”, „Lucea-
fărul”, „Mercur”, „Mielul”, „Munteana”, „Mureșana”, „Mureșanul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Olteana”, „Oraviceana”, „Patria”, „Plugarul”,
„Poporul”, „Racoșana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, „Selăgeana”, „Sentinela”, „Silvania”, „Someșana”, „Steaua”, „Timișana”, „Ulpiana”,
„Victoria”, „Vlădeasa” și „Zlăgnea”.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 16.—, pe 1/2 an K 8.—.

DIRECTOR
Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul V.

Sibiu, 17 Octobre 1903.

Nr. 42.

Agendele Conferenței Băncilor.

II.

În articolul nostru, publicat în fruntea numărului ultim din 10 Octobre a. c., am expus mai cu deamănuntul vederile noastre asupra unei părți a chestiunilor principale, cu cari va avea să se ocupe Conferența Băncilor convocată la Sibiu pentru ziua de 19 a lunii curente. Remâne acum să trecem la a doua parte a obiectelor mai importante dela ordinea zilei: la chestiunea pensiunilor oficialilor de bancă și la începuturile de asociere a băncilor provinciale din țeară.

Înainte de a intra în aplecare a acestor probleme, mai avem să completăm expunerile noastre, referitoare la instituțiunea *revisorilor-experti*, cu un comunicat care sperăm că va fi bine primit în cercurile institutelor noastre financiare.

Anume, la 10 crt., adică după-ce apăruse Nr. 41 al revistei noastre, în care ne-am ocupat cu instituțiunea *revisorilor-experti*, Delegațiunea Băncilor a primit dela corporațiunea *revisorilor* proiectul de normativ ce li s'a cerut încă în anul trecut, și astfel conferența proxima va putea lua hotărâri concrete pentru realizarea instituțiunii proiectate.

Nutrim această speranță cu atât mai vârtos, pentru-că *revisorii* numiți de Delegațiune, în proiectul de Normativ ce l'au înaintat, s'au apropiat foarte mult de punctul de vedere al Conferenței din 1901 și nu au mai insistat cu atâta rigoare asupra pretenției formulate în ședința lor din Blaj, ca *revisiunile* ce se vor face, să fie necondiționat, și și nu numai din cas în cas când băncile interesate vor cere, *revisiuni* generale, cari să se estindă și asupra întregii gestiuni administrative.

Pe bazele proiectului de normativ ce i-s'a prezentat, Delegațiunea va putea împăca fără greutate divergențele ivite, și astfel credem că va putea prezenta Normativul și plenului Conferenței spre dezbateră și aprobare.

*

Chestiunea *asigurării de pensii* pentru funcționarii Băncilor noastre, a fost de asemenea mai aprofundat studiată de Delegațiune. Biroul acesteia, în urma însărcinării ce a primit, a intrat în pertractări cu 7 dintre institutele principale de pensii și de asigurare din țeară, spre a căuta și stabili căile și mijloacele mai potrivite pentru asigurarea viitorului muncitorilor Băncilor noastre și a familiilor lor.

Resultatele acestor pertractări au fost expuse mai pe larg în seria de articole, publicată în fruntea numerelor 44—48 ale revistei noastre din anul 1901, — expuneri cu cari Delegațiunea s'a identificat pe deplin în ședința sa din 17 Decembre 1901, și pe cari le-a recomandat atențiunii Băncilor interesate.

S'a constatat anume, că îndată-ce *sin guraticile* Bănci, cari astăzi încă nu au fonduri de pensii destul de mari, ca din resursele acestora să poată asigura funcționarilor săi pensiunile trebuincioase, — ar lua angajamentul de a contribui anual cu 5% ale salariilor funcționarilor la fondul lor de pensii, alimentat — se'nțelege — și cu contribuțiile funcționarilor în aceeași mărime, — s'ar putea asigura viitorul acestora și al familiilor lor în condițiuni destul de mulțumitoare, atât la institutul regnicolar de pensii cât și — în casuri convenabile — prin asigurarea de rente viagere la alte institute.

Pe această basă revista noastră a și lansat — în Nr. 5 din anul curent — o propunere concretă pentru adunările generale ale Băncilor.

cilor, — propunere formulată în modul următor:

„a) adunarea generală, având în vedere hotărârea Conferenței Directorilor de bancă din 20 Septembrie 1901 (art. VII, p. E.), să decreteze sistemizarea de pensii pentru funcționarii definitivi prin asigurarea de rente la un institut de pensii sau de rente;

„b) să primească angajamentul de a contribui anual cel puțin cu 5% ale salariilor funcționarilor la asigurarea rentelor sau pensiunilor și în acest scop să creeze un fond de pensii (încât anume nu l'ar avé deja) și să-l doteze anual cel puțin cu suma ce corespunde acestei cote;

„c) să autorizeze direcțiunea institutului ca cu intervențiunea Delegațiunii Băncilor să între în pertractări cu un institut solid de pensii sau de asigurare, și pe baza propunerilor ce le va primi, să redigeze și să înainteze la proxima adunare generală un statut pentru sistemizarea pensiunilor“.

Inițiativa Delegațiunii însă nu a avut rezultatul dorit. Băncile nu au usat de propunerile ce li-s'au prezentat, și întreaga chestiune nu a făcut nici un pas înainte. Este inomis de lipsă, ca cu ocaziunea proximei Conferențe generale să se revină asupra acestui obiect, spre a lua dispozițiuni serioase pentru realizarea intențiunilor Conferenței din 1901.

Asupra importanței chestiunii credem de prisos a insista și cu această ocaziune. S'a făcut aceasta destul de amănunțit atunci, când afacerea a fost dezbătută și deliberată în mod principial, și și de altminterlea nu mai poate fi nevoia a arăta din nou comunitatea intereselor institutelor și funcționarilor în această chestiune și importanța faptului dacă o bancă dispune de funcționari cari se simt pe deplin liniștiți asupra viitorului lor și al familiilor lor pentru ori-ce eventualități.

Problema ce ne poate preocupa astăzi, este numai aflarea căilor și mijloacelor celor mai potrivite pentru realizarea instituțiunii proiectate și recunoscute ca absolut necesară și folositoare.

Propunerile făcute în seria de articole mai sus amintite ale revistei noastre, și acceptate și de Delegațiune, sunt cât se poate de reale și ne dau posibilitatea de a ne îngrijii — în condițiuni între împrejurările date destul de convenabile, — de viitorul funcționarilor băncilor noastre și al familiilor lor. Ne-am ferit de proiecte mai mult sau mai puțin utopiste ca al Conferenței funcționarilor de bancă din Cluj. Am ținut cont pe

lângă aceea ce *dorim* și de aceea ce *putem*, și am arătat că este destul de însemnat ceea-ce s'ar pute face.

Între asemenea împrejurări credem că Delegațiunea are să insiste, ca cu ocaziunea proximei Conferențe să se stabilească un angajament formal al băncilor asociate, că încât nu ar avé deja, vor crea fonduri de pensii, și le vor dota cu o cuotă de cel puțin 5% ale salariilor funcționarilor și vor obliga și pe acestia la o contribuie în asemenea mărime.

E prea natural că Conferența prin hotărârea ce va lua, *nu poate obliga* și constringe pe nici una dintre băncile noastre la observarea unei asemenea decisiuni. Dar va fi destul dacă singuraticii Directori executivi, și de astădată ca în alte chestiuni, vor lua angajamentul de a-și valida toată influența, ca institutul lor să observe și realizeze cererea și propunerile plenului. Autoritatea morală a Conferenței în ori-ce cas va pute contribui foarte mult la realizarea acestei instituțiuni de deosebită importanță pentru consolidarea băncilor noastre.

*

Venim acum a încheia expunerile noastre cu unele observări referitoare la începuturile de *asociare a Băncilor provinciale* din țeară.

Ne-am ocupat adese-ori și mai pe larg cu această chestiune, nu numai pentru importanța ce i-o dăm, ci și din cauza că mai multe dintre Băncile noastre s'au adresat în acest obiect cu întrebări directe către Delegațiune și către Redacțiunea revistei noastre, iar altele au și luat poziție în chestiune și au intrat între fundatorii întreprinderilor inaugurate.

Fiind deci esența chestiunii în destul precisată (în deosebi în Nr. 4, 10, 12 și 15 din a. c. ai „Revistei Economice“), putem presupune că ea este pe deplin cunoscută Băncilor noastre, și astfel ne putem restringe în expunerile noastre de astăzi la o scurtă reasumare a fazelor mișcării ce s'a ivit în timpul mai nou în această direcțiune în sinul Băncilor provinciale din Ungaria.

Este vorba de două acțiuni, pornite din puncte de vedere și cu mijloace cu totul deosebite, pentru ajungerea aceluiași scop: a asocierii băncilor din provincie pentru ocrotirea intereselor lor comune și pentru crearea garanțiilor consolidării lor în viitor în cadrul autonomiei lor de astăzi. Prima acțiune plănuiesce ajungerea acestui scop pe calea unei *asociări libere*, cum ar fi s. ex. până la un punct oare-care asocierea existentă a Băncilor române, iar a doua acțiune prin crearea unei

mari societăți pe acțiuni, ai cărei acționari ar fi băncile din provincie, și care ar figura deoparte ca un mare institut central hipotecar și de reescompt, iar de altă parte ar lua și rolul de reprezentant și sfătuitor al băncilor din provincie în toate chestiunile ce ating interesele lor.

Punctul nostru de vedere față cu aceste două acțiuni deosebite, a fost dela început cât se poate de hotărît, încât îndată-ce s'au ivit începuturile de organizare, am dat expresiune convingerii noastre, ca scopurile ce se urmăresc le credem realizabile singur numai pe calea unei asociații libere, până-ce o organizare în cadrul unei societăți pe acțiuni, — ori-cât de ademenitoare ar fi lozinca sub care aceasta se înscenează, — nu va pute înainta, ci din contră va împiedeca numai consolidarea Băncilor provinciale pe cale autonomă.

Am arătat în deosebi, că ce privește în special Băncile românesci, aceste nu ar avé nici cele mai mici șanse de a-și vedé ocrotite interesele lor în cadrul proiectatei societăți pe acțiuni.

Că o asemenea societate, încât privește rolul ei ca institut financiar central, astăzi *nu reprezintă nici o necesitate reală*, cel puțin nu pentru Bănci solide și bineacreditate, cari în present au destule căi și mijloace spre a-și acuira dela institutele mari din capitală, capitalurile trebuincioase pentru operațiunile lor normale — aceasta a arătat-o între altele și valoroasa revistă financiară „Spar- u. Rentenzeitung“ în articolul reprodus în numărul nostru din urmă.

Mai e de remarcat faptul caracteristic că cele mai de frunte dintre Băncile din provincie, ori și-au impus dela început o rezervă oare-care față cu această acțiune, ori apoi s'au retras ulterior din ea, și astfel reușita întreprinderii a devenit cu totul problematică, rămânând între propagatorii ei în cea mai mare parte numai acele institute provinciale, cari nu s'au putut în destul acredita la Băncile mari din țeară și cari căută acum să-și procure credite și capitaluri pe această cale.

În ori-ce cas credem, că Băncile noastre nu au motive de a se angaja la această acțiune.

Cu totul altcum ni-se presintă a doua acțiune, care — după-cum cetitorii noștri vor pute afla din corespondența ce o publicăm la alt loc în numărul present, — a ajuns aproape de țintă. În ședința ținută la 10 Oct. a. c. a comitetului exmis de conferența din Martie, s'a stabilit proiectul de statute, în care se precisează scopul precum

și mijloacele asociații în mod foarte clar și în condițiuni, căror nu le putem denega consensul nostru.

Extragem din § 2 al proiectului de statute următoarele momente mai importante asupra scopului și cercului de activitate a Asociațiunii proiectate:

Asociațiunea va supune unui studiu amănunțit chestiunile ce privesc institutele de credit, se va pronunța asupra lor înaintea autorităților publice și în deosebi va lua pozițiune în asemenea chestiuni în fața legislațiunii și guvernului; va iniția reprezentațiuni cătră aceste foruri în interesul Băncilor și pentru delăturarea neajunsurilor observate; va căuta să informeze cercurile interesate pe calea presei asupra chestiunilor ce ating institutele de credit, va lucra pentru lățirea cunoștințelor de specialitate și va căuta să contribue la uniformizarea gestiunii și contabilității Băncilor; va servi institutele de credit cu informațiuni în toate afacerile ce le privesc; va îngrijii de revisuirea contabilității și bilanțurilor prin experți și va năsuși la ridicarea nivelului intelectual și material al funcționarilor de bancă; va căuta să întărească simțul de solidaritate între Băncile provinciale și să le asigure pe această basă concursul reciproc pentru eventualități critice și în fine va lucra la dezvoltarea spiritului de economie în popor, la consolidarea instituțiunii Băncilor în general, și la întărirea încrederii publicului în aceste instituțiuni.

Acest program de acțiune nu ne poate fi decât simpatice, nu numai pentru-că se extinde asupra celor mai vitale interese ale institutelor financiare, ci și pentru-că în esență este identic cu scopurile și planurile asociații întemeiate acum câți-va ani în sinul Băncilor noastre. Cu satisfacțiune deosebită putem constata, că elaboratul comitetului, în care au fost reprezentate cercurile cele mai serioase și distinse ale conducătorilor Băncilor din țeară, în liniamentele sale principale nu este decât o copie fidelă a hotăririlor luate de Conferența Băncilor române în anul 1901 și a programului dezvoltat în această revistă de 5 ani încoace.

Dar lăsând la o parte identitatea programului asociațiunii proiectate în Budapesta cu al asociații noastre, să ne ocupăm de întrebarea ce cu drept cuvânt ni-se va pune, că este oare consult ca Băncile românesci, cari au o asemenea asociere proprie, să între acum în asociațiunea proiectată în Budapesta, și întrând acolo, nu ar deveni oare de prisos organizațiunea noastră de pân'aci.

Respondem la această întrebare, că asocierea Bancilor române, inaugurată și întemeiată în Conferențele din 1898 și 1901, reprezintă pentru institutele noastre financiare o organizație de interes vital și de valoare reală, care și până astăzi a adus roadele sale și sperăm că le va aduce și în viitor, și care organizație nu va putea fi suplinită pe deplin prin nici o altă asociere regnicolară, deoarece o asemenea asociațiune nu va putea ține cont în primul rând și mai ales numai de interesele speciale ale publicului care a creat, care susține și alimentează Băncile românești.

Această împrejurare nu poate împiedeca însă Băncile noastre, mai ales institutele mai mari, cari dispun de mijloace mai bogate și cari susțin legături cu cercuri mai largi, și în deosebi cu lumea mare financiară, ca să între și în Asociațiunea regnicolară proiectată, spre a-și completa lucrarea de consolidare și cu ajutorul mijloacelor ce le oferă această Asociațiune.

Accentuăm în deosebi, că mai ales între stările în cari trăim astăzi în această țară, ar fi de importanță deosebită pentru totalitatea instituțiilor noastre financiare, dacă Băncile mai de frunte ar ocupa locul ce li se cuvine și în Asociațiunea proiectată, ca astfel să avem bărbații noștri de încredere în toate acele cercuri cari vor putea influența asupra dezvoltării viitoare a instituțiilor Bancilor în Ungaria. Și nu ne îndoim, că Asociațiunea proiectată va avea un rol important în această direcțiune.

Credem deci că Conferința din 19 crt. va afla fără greutate calea ce avem să o urmărim față cu noile acțiuni de asociere regnicolară a Bancilor provinciale din Ungaria.

Distribuirea profitului net din 1902 la băncile noastre.

În Nr. 28 al acestei Reviste, ocupându-ne cu distribuirea profitului net la băncile noastre în 1901, am anticipat promisiunea de a publica în curând și datele referitoare la distribuirea profitului net al anului de gestiune 1902.

Venim acum a-ne împlini promisiunea.

Profitul net a 88 de institute de bani din 89 câte le avem „Chișodana“ nu ne-a trimis datele cerute), face conform bilanțului general publicat în Nr. 37 al „Rev. Econ.“ K 1.543,872.09. Distribuirea acestui profit o cunoaștem numai la 81 de bănci. Celelalte 7, parte nu ne-au dat informațiuni, parte ne-au dat numai informațiuni insuficiente, pe cari nu le-am putut considera.

Tabloul ce-l prezintă modul de distribuire al profitului curat din 1902 este următorul:

dividendă și supradividendă	K	822,884.18
fondurilor de rezervă	„	349,454.70
pentru scop. filantropice-culturale	„	78,639.22
tantieme direcțiilor, comitetelor de suprav. și funcționarilor	„	193,890.42
fondurilor de pensiune	„	55,895.89
pentru diverse	„	32,876.02
Total	K	1.533,940.33

Diferința de K 10,231.66 provine dela cele 7 institute, cari nu ne-au arătat modul de distribuire al profitului net.

În procente exprimat băncile noastre au dat din profitul anului 1902:

pentru dividendă și supradividendă	53.66%
fondurilor de rezervă	22.78%
pentru scopuri filantropice-culturale	5.12%
tantieme	12.64%
fondurilor de pensiuni	3.66%
diverse	2.14%

Comparând distribuirea profitului net din anul 1902 cu aceea a anului 1901, constatăm că în anul 1902 s'a dat cu K 6061.84 mai multă dividendă și supradividendă decât în a. 1901. Față de profitul general însă cu 2.84% mai puțin (în 1902 53.66%, iar în 1901 56.50%).

Fondurile de rezervă au fost în anul acesta mai bine dotate. În anul 1902 s'a dat fondurilor de rezervă K 349,454.70 sau 22.78% ale profitului net, față de K 295,939.88 sau 20.41% în 1901. Suma maximală a dotațiunii fondurilor de rezervă a fost de K 28,932 — („Victoria“, Arad) iar cea mai mică K 8.49 („Cassa de păstrare“, Bicz). Cu dotațiunea anului 1902 fondurile de rezervă s'au urcat la suma de K 4.060,512.17. Până acum în fie-care an s'a arătat o creștere continuă a dotațiunii fondurilor de rezervă, un lucru care ne întărește în credința, că băncile noastre nu vânează după dividende, ci au în vedere și întărirea lor.

Pentru scopuri de binefaceri s'au distribuit K 78,639.22 sau 5.12% ale profitului net, față de K 58,802.89 sau 4.05% în 1901.

Mai mult a votat pentru scopuri de binefaceri „Albina“ (K 17,300.—), iar mai puțin „Buna“ (K 8.—, în anul 1901 K 4.—).

În raport cu mărimea băncii, mai mult a votat spre aceste scopuri „Cassa de păstrare“ din Seliște (K 7902.76).

Tantiemele încă au crescut în anul 1902 cu K 8747.08 față de 1901. Față de profitul net însă au scăzut cu 0.07% (12.71% în 1901 față cu 12.64% în 1902).

Chiar și pentru fondurile de pensiuni s'au dat în anul acesta mai mult ca în 1901, și anume în 1902 s'au distribuit K 55,895.89 sau 3.66% față de K 50,578.45 sau 3.52%.

Mai mult a votat spre scopul acesta „Albina“ (K 16,000.—), mai puțin „Nădlăcana“ (K 3.51).

Abia 33 de bănci din 88 au distribuit câte ceva din profitul net pentru fondul de pensiuni, pe când mai multe decât jumătate din băncile noastre sunt lipsite până-acum de fonduri de pensiune.

Fondul de pensiune al tuturor băncilor s'a urcat cu dotațiunea anului 1902 la suma de K 922,372.22. Din această sumă partea leului cade asupra „Albinei“.

Sub poziția „Diverse“ s'a considerat în tabloul de mai sus tot ceea-ce n'a avut loc în vre-unul din titlii amintiți mai înainte.

Această poziție prezintă o decreștere de K 7048.01 sau de 0.67%.

Asociațiunea regnicolară a institutelor de bani din Ungaria.

Am anunțat în numărul nostru trecut, că membrii comisiei regnicolare, aleși în conferința institutelor de bani din Ungaria ținută la 8 Martie a. c. pentru înființarea Asociațiunii susnumite, au fost convocați pe 10 l. c. la o ședință în Budapesta. În ședința aceasta s'a stabilit definitiv proiectul de statut și s'au terminat toate lucrările pregătitoare pentru ținerea adunării generale constituante.

Despre decursul ședinței dela 10 crt. primim următorul raport special:

Președintele Mándy L. a prezentat comisiei regnicolare spre dezbateri înainte de toate operatul *comisiunii speciale* exmise în ședința dela 28 Martie a. c. pentru *compunerea statutelor*, tipărit și expedit încă de mai înainte fie-cărui membru al comisiei.

Asupra proiectului de statut s'a încins o discuție vie, care a ținut dela oarele 3 p. m. până aproape de oarele 7 seara, participând la ea aproape fie-care din membrii prezenți ai comisiei. La dezbaterile proiectului s'a discutat foarte viu chestiunea. Ivită și în ședința dela 28 Martie a. c. a comisiei, dacă *membrii ordinari ai Asociațiunii* pot fi toate institutele de bani din țară, deci și cele din capitală, ori numai institutele de bani din provincie. Conform proiectului comisiei însărcinate cu compunerea statutelor, *membrii ordinari pot fi numai institutele de bani din provincie* și fiind-că membrii fondatori și ajutători Asociațiunea nu va avea, institutele de bani din capitală nici în calitate aceasta nu vor participa la lucrările Asociațiunii. Punctul acesta al proiectului a aflat mulți contrari, dar și numeroși partizani.

Contrarii proiectului comisiei exmise pentru compunerea statutelor au argumentat cu aceea, că deja caracterul regnicolar și titlul Asociațiunii involva în sine, ca membru să poată fi fie-care institut de bani din țară. Dar nici nu este oportun a exclude băncile din capitală, căci în modul acesta Asociațiunea perde conclucrarea a numeroși bărbați de specialitate cu mare autoritate și influință. Teama că institutele de bani din capitală și-ar validita în sinul Asociațiunii interesele lor speciale și ar majorisa institutele de bani din provincie, este cu atât mai puțin temeinică, cu cât ele în fond nici nu au interese opuse intereselor băncilor din provincie și chiar când ar avea, acelea nu și le-ar pute validita, pentru-că institutele de bani din provincie vor fi totdeauna în mare majoritate atât în adunarea generală cât și în consiliul general al Asociațiunii. Aderenții proiectului comisiei din contra susțin, că înființarea Asociațiunii s'a inițiat din partea institutelor de bani din provincie pentru apărarea intereselor lor proprii, că băncile din capitală au stat consecuent în rezervă față de lucrările pregătitoare ale Asociațiunii, de unde urmează, că ele nu s'au interesat de acțiunea inițiată. Afară de aceasta între scopurile indicate în § 2 al proiectului de statut se cuprind unele, realizarea cărora zace în preponderanță numai în interesul băncilor din provincie; omițându-se deci din punctele cari circumscriu scopul Asociațiunii cuvântul „provinciale“, ar dispărea așa dicând motivele, cari indeamnă institutele de bani din provincie la înființarea Asociațiunii, prin urmare le-ar scăde și interesul față de cauză.

Sub decursul dezbaterilor s'au ivit și mai multe propuneri mijlocitoare. S'a făcut între altele propunerea ca cuvântul „provinciale“ să se susțină în toate

punctele, spre a indica în modul acesta caracterul original al Asociațiunii, dar să nu se respingă nici spriginul băncilor din capitală, cari încă au interes ca institutele de bani să se desvolte și perfecționeze în afacerile lor. Președintele însă a arătat, că în cas de menținere a cuvântului, „provinciale“ în toți paragrafi, la institutele de bani din capitală d'abia se va pute conta, pentru-că acestea nu pot sprijini o asociațiune, care se pune pe un punct de vedere separatistic și preste tot nu servește de loc interesul institutelor de bani din capitală.

Părerile divergente nici după o discuție de două oare n'au ajuns a se uni și așa chestiunea s'a pus la vot, primindu-se cu o mică majoritate propunerea comisiei, că *membrii ai Asociațiunii pot fi numai institute de bani din provincie*. Nu începe îndoiială că chestiunea aceasta va mai fi dezbătută și în adunarea generală constituantă, căci minoritatea nici decum nu s'a împăcat cu deciziunea majorității.

După deciderea acestei chestiuni cardinale, celelalte puncte ale proiectului de statut s'au dezbătut mai iute. La § 1 al proiectului comisiei a primit propunerea, că *asociațiunile de credit să nu poată fi membri ai Asociațiunii*. O discuție mai lungă a provocat § 16, care tractează despre *taxele membrilor*. Taxele anuale de K 50, K 100, K 200 și K 500, propuse de comisiei de redactare a statutelor, li s'a părut unora mult prea mari, ba chiar insuportabile pentru unele institute de bani; în fine s'a primit propunerea de a se lua de basă la măsurarea taxelor de membru ordinar suma totală a capitalului social, a fondurilor de rezervă și a depozitelor spre fructificare dela finea anului precedent, împărțindu-se institutele participante în *cinci clase*.

De clasa primă se țin institutele de bani, la cari sumă luată de basă a taxei nu întrece suma de K 250,000—; acestea plătesc o taxă anuală de K 50—.

Clasa a doua, institutele de bani cu capital social, rezerve și depozite dela K 250,000 până la K 1 mil. plătesc K 100—.

Clasa a treia, institute cu capital social, rezerve și depozite dela K 1 mil. — 2 mil., K 150—.

Clasa a patra, institute cu capital social, rezerve și depozite dela K 2 mil. — K 3 mil., K 200 și

Clasa a cincia, institute cu capital social, rezerve și depozite preste K 3 mil., K 250.

La § 29 s'a făcut modificarea, că convocarea adunării generale extraordinare o poate cere nu $\frac{1}{6}$, ci $\frac{1}{10}$ a membrilor.

După acestea comisiei s'a ocupat cu agendele reclamate de pregătirea adunării generale. Anume a enunțat, că proiectul de statut să se trimeată, împreună cu o „declarațiune de membru“ tuturor institutelor de bani din provincie, cu invitarea, ca cele cari voiesc să intre în sinul Asociațiunii să înainteze declarațiunea umplută în ordine și provădută cu firmarea cel mult până la 1 Decembrie 1903 la presiul comisiei.

După aceasta comisiei a pertractat proiectul *secțiunilor speciale*, ce va avea să organizeze adunarea generală și în privința aceasta a hotărât următoarele:

Deocamdată sunt a se organiza trei *secțiuni speciale*, anume:

1. *Secțiunea de conducere și organizare internă*, care se va ocupa cu afaceri de organizare, afaceri economice și de bibliotecă;

2. *Secțiunea legislativă și administrativă*, care se va pronunța asupra chestiunilor legislative, administrative, de dare și competențe, privitoare la institutele de bani.

3. *Secțiunea administrativă*, de care se țin introducerea unei contabilități uniforme, revisiunea bilanțului și perfecționarea controlului, precum și agendele împreunate cu revisiunile făcute prin organele Asociațiunii.

Comisiunea s'a ocupat și cu diurnele, ce compet revisorilor exmiși dela centru la cererea membrilor Asociațiunii, fixând diurnul, dacă exmișiunea nu reclamă mai mult decât 2 țile, cu câte K 60.— la țile, și pentru fie-care țile următoare câte K 20.—. Afară de aceasta îi mai compet revisorului și speșele de călătorie pe tren cl. II.

In fine comisiunea a fixat pentru ținerea adunării generale ziua de 12 Decembre a. c.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 15 Octobree 1903.

Dela ultimul nostru raport incoace *situațiunea pieței interne de bani* a rămas neschimbată. Abundanta de bani continuă a se menține atât în Viena cât și în B.-Pesta. Cambii de bancă s'au discontat cu $3\frac{5}{16}\%$ până $3\frac{3}{4}\%$, iar cambii de portoliu dela $3\frac{3}{4}\%$ în sus.

Asemenea nu este nimic nou de inregistrat în *pieța internațională de bani*. Scirea despre apropiata isbucnire a unui răboiu ruso-japonez a provocat, ce este drept, o încordare trecătoare a pieței, dar în urma scirilor liniștitoare de mai târziu spiritele s'au calmat. Discontul privat a fost în Berlin $3\frac{1}{4}\%$, în Paris $2\frac{1}{8}\%$ până la $2\frac{1}{2}\%$, iar în Londra 2% .

CRONICA.

Circulațiunea monetelor de aur în Austro-Ungaria. La 23 Septembrie a. c. s'au aflat în circulațiune în monarhia întregă monete de aur în valoare de K 156.199.650 și anume K 107.441.940 în monete à K 20.— și K 48.757.710 în monete à K 10.—. Dela punerea în circulațiune a monetelor de aur până la 23 luna trecută au eșit prin casele băncii de emisiune în total monete de aur în val. de K 276.259.590.— anume K 289.554.960 în piese à K 20 și K 86.704.630 în piese à K 10.—. Din contră au intrat în casele băncii monete în valoare de K 220.059.940.— anume K 182.113.020.— à K 20 (65% ale totalului în circulațiune) și K 37.946.920.— în piese à K 10.— (43% ale totalului în circulațiune).

Ministrul ungh. de interne și emigrările. Ministrul de interne aduce la cunoștință, că în Statele-Unite ale Americii a intrat în vigoare o nouă lege referitoare la primirea emigranților. Conform acestei legi, toți călătorii vor avea să plătească la debarcare drept darea capului 2 dolari; bolnavilor preste tot, apoi celor cu boale molipsitoare, cerșitorilor, celor pedepsiți și anarhiștilor nu li-se dă voie să rămână acolo. Cei ce dau sfat altora să emigreze în America, punându-le în vedere un traiu mai bun, vor fi pedepsiți dela 1—5000 dolari.

Examenul practic la școala agronomică comitatensă a comitatului Sibiu se va ține în 22 Octobree st. n. a. c. la oarele 8 a. m. în Sibiu (Tirgul

vitelor Nr. 10). Elevii își vor dovedi aptitudinea prin *lucrări de mână*, anume: 1. Taierea de paie și napi și prepararea de nutrețe mestecate. 2. Mulgerea vitelor. 3. Inhămatul și injugatul. 4. Statorirea virstei și lăptoșiei la vite, tratamentul vitei umflate (de trifoiu) și al ranelor, etc. 5. Cositul. 6. Scoaterea și curățirea napilor de zăhar și de nutreț. 7. Săparea și grământirea cu plugul de săpat „Planet junior”. 8. Sămănatul cu mâna și cu mașina de sămănat. 9. Scoaterea, plantarea, legarea și îngrădirea pomilor. 10. Demonstrarea diferitelor sisteme de altoire la pomi. *Lucrări cu vite* și anume: aratul cu plugul universal Sack. 2. *Aratul cu plugul schimbător*. 3. *Lucrări cu carul cu „Planet junior”*. 4. *Grăpatul*. In fine *Sămănatul cu mașina de sămănat*.

DIN REUNIUNI.

Expoziție de obiecte din industria textilă în Slimnic. Cu ocașiunea excursiunii ce a făcut despărțământul „Sibiu” al Asociațiunii la 11 Octobree n. a. c. în comuna Slimnic, corpul învățătoresc a arangeat și o frumoasă expoziție de obiecte din industria textilă. Au expus în total 18 femeii un număr mai mare de obiecte, anume: valuri de pânză de cânepă și de bumbac, apoi valuri de pânură, cum și tot felul de vestimente și țesături lucrate de țerana noastră pentru trebuințele casei, anume: cămăși bărbătesci și femeesci, șurte, cătrinte, învelitori, fețe de perini, lepedeauă, covoară, fețe de masă, culmi, ștergare de culme, merindețe, desagi, traiste, ș. a.

Două sale ale școalei erau frumos arangeate cu numitele obiecte. Toate expozantele au fost premiate, distribuindu-se în total premii în suma de K 56.—. Cu ocașiunea distribuiri premiiilor dl Dr. Vasile Bologa a vorbit adunării despre însemnătatea industriei de casă și a îndemnat femeile să țină cu sfințenie la portul național și la bunul obicei de a cultiva cânepa și inul, de a toarce, țese și coase.

Importanța acestui fel de expoziții locale este mare și e de dorit ca ele să se arangeze în cât mai multe comune, cu aceea ocașiune să se arete importanța industriei de casă și să se încurajeze expozantele.

Tot cu această ocașiune dl Romul Simu a ținut poporului în biserică o instructivă conferență.

Poporului i-s'au împărțit 60 exemplare cărți din Biblioteca poporală a Asociațiunii.

Cassa de ajutorare a muncitorilor și servitorilor agricoli. Numărul membrilor, cari s'au înscris de bunăvoie se urcă peste 60,000; iar numărul servitorilor înscrși de stăpâni lor este de 350,000, în total circa 410,000 membri.

Numărul muncitorilor, cari pentru cas de nepuțință, și-au asigurat o pensiuone în toată regula se urcă la 22,000.

Dela înființarea sa Cassa de ajutorare a dat ajutor la 5514 familii în suma de K 344,186.

In decursul anului 1903, până la mijlocul lunii lui August, Cassa a dat ajutor în suma de K 165,190 la 3025 membri, între cari 915 incapabili de lucru pentru totdeauna și la 103 văduve câte K 400.

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 12 Octobrie 1903.

%	VALORI	Viena	Bpesta
		vinde	vinde
	Datoria publică comună.	v cor.	p. 100 k
5	Renta unit. în hârtie, Mai, Nov., 16% dare	100-20	100-75
5	" " arg. Ian., Iulie. 16% "	100-15	100-75
4	Losuri d. a. 1854 à fl. 250— v. c. 20% "	179—	175—
5	" " " 1860 à fl. 500— " 20% "	154-70	157—
5	" " " 1860 à fl. 100— " 20% "	187—	188—
	" " " 1864 à fl. 100— " 20% "	254—	257—
	Datoria publică austriacă.		
4	Renta austr. aur., scut. de dare	119-55	119-75
4	" " Cor.	100-20	100-25
3 1/2	" " de invest.	92-20	—
	Datoria publică ungară.		
4	Kenta ung. aur., scut. de dare	118-35	118-80
4	" " Cor. " " "	97-85	98—
3 1/2	" " " " " " " " " " "	89-35	89-80
4	Impr. ung. cu premii à 100 fl. " " "	207—	211—
4	" p. regul. Tisei se. de dare	158—	161—
4 1/2	Oblig. de regalii croat-slav. " " "	101-40	102—
3	Impr. p. regul. Porților de fier " " "	87—	86-25
4	Oblig. rurale croato-slavone " " "	98—	98-40
4	" " ungare " " "	98-40	98-60
	Alte datorii publice.		
5	Los. p. regularea Dunării, à 100 fl.	285-50	—
4	Obl. Soc. Temeș-Bega	98-10	97-50
5	Imp. cu prem. al orașului Viena	105-25	—
2	" " sârbesci à 100 fr.	92—	—
	Oblig. cu premii a C. fer. turc. à 400 fr.	126-25	—
	Impr. bulgar 1889	107—	106-25
	Scrisuri fonciare și a. a.		
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	100-45	—
3	" " " " " " " " " " " " " " "	296—	—
4	Banca austro-ungară 40 1/2 ani	101-95	101-85
4	" " " " " " " " " " " " " " "	—	101-85
4 1/2	Banca comerc. ung. Pesta	100-60	101—
4 1/2	Obl. com. ale Băncii com. ung., Pesta, repl. 110% în fl.	106-45	106-25
4	Obl. com. ale Băncii com. ung., Pesta, 50 1/2 ani	99-85	101—
4	" " " " " " " " " " " " " " "	97-70	98-60
4	Inst. de credit fonciar ungar	99-30	99-75
3 1/2	" " " " " " " " " " " " " " "	99-50	89-40
4 1/2	Banca hipotecară ungară	100-75	101—
4	" " " " " " " " " " " " " " "	100-95	99-50
4	" " " " " " " " " " " " " " "	264—	132-50
3 0/10	Banca hip. ung. cu premii	—	115-25
5	Albina, Sibiu	—	102—
4 1/2	Cassa de păstrare Sibiu, em. IV.	—	102-50
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiu, em. VI.	—	102-25
	Losuri.		
	Basilica, à fl. 5—	20—	20-50
	Credit, à fl. 100—	462—	470—
	Clary, à fl. 40— v. c.	178—	—
	Buda, à fl. 40—	173-50	175—
	Pálffy, à fl. 40—	172—	171—
	Crucea roșie austriacă, a fl. 10—	54-25	56-50
	" " ungară, à fl. 5—	27-90	27-50
	Rudolf, à fl. 10—	72—	—
	Salm. à fl. 40— v. c.	240—	—
	Salzburg, à fl. 20—	80—	—
	St. Genois à fl. 40— v. c.	280—	—
	Impr. cu prem. al oraș. Viena, 1874	505—	—
	Triest, à fl. 50—	250—	—
	"Jó sziv", à K. 4—	—	10-75
	Valute.		
	Galbini austr. sau ung.	11-40	11-43
	" c. reg.	11-38	11-36
	Napoleond'or (20 frci sau 8 fl. v. a.)	19-07	19-06
	20 Marce germ. aur	23-54	23-54
	Ruble rusesci de hârtie per bucată	—	2-54
	Bilete germ. 100 M.	117-52	117-55
	" franc. 100 Fr.	—	95-35
	" ital. 100 Lire	95-30	95-40
	Ruble, bilete, 100	254—	—
	Lei românesci, 100	—	95-30

Prețuri per bucată

Bursa de București.

Cursul din 12 Octobrie 1903.

Renta amort. 1881 de 5%	vinde Lei	99
" " 1892 5%	" " "	100 1/4
" " 274 mil. 4%	" " "	88
" " 1898 4%	" " "	87 3/4
Fonciare rurale 5%	" " "	101 1/4
" " " 4%	" " "	90
Seris. fonc. urb. București 5%	" " "	90 1/4
" " Iași " " "	" " "	84 3/4

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Cursul din 12 Octobrie 1903.

Grâu de Bănat	per 50 kg. vinde	7-35—7-75
" " Tisa	" " "	7-40—7-90
" " Pesta	" " "	7-30—7-80
" " Alba-reg.	" " "	7-40—7-85
" " Bacica	" " "	7-45—7-70
Secară	" " "	6-05—6-25
Orz	" " "	5-40—5-70
Ovės	" " "	5-45—5-70
Porumb	" " "	6-05—6-25
Rapiță	" " "	10-50—11—
Untură de porc B.-Pesta	" " "	67-50
Slănină (clisă)	" " "	57-00—58-50

Câte-va acții dela „Sentinela“ în Satul-nou (Réva-Ujfalu) se pot cumpăra prin mijlocirea direcțiunii institutului. Nr. 66. [1—3]

Drepturile, datorințele și responsabilitatea membrilor din direcțiune

de Alfred Kormos,

traducere autorizată de

Constantin Popp,

funcționar la Centrala inst. de credit și de econ. „Albina“.

Prețul 3 cor.

Se poate comanda la traducător în Sibiu sau la Librăria arhidieceșană din Sibiu.

În editura Delegațiunii Băncilor Române
au apărut:

Problemele Reformei Băncilor,

de Dr. C. Diaconovich.

Prețul: broș. K 1—, leg. K 1-50.

Anuarul Băncilor Române

An. I (1900). An. II (1901). An. III (1902). An. IV (1903).

Prețul: câte K 3—.

Se comandă la Administrația „Re-
vistei Economice“ în Sibiu (Nagyszeben).

